

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 9879/2022
31.01.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиле АА, сада АА1, из ..., чији је пуномоћник Жаклина Митровић, адвокат из ..., против тужене „ProCredit Bank“ АД Београд, чији је пуномоћник Горан Гајић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиле, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 1824/21 од 29.09.2021. године, у седници одржаној дана 31.01.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 1824/21 од 29.09.2021. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Нишу П 54/20 од 12.03.2021. године, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужена да тужиљи на име накнаде штете исплати 59.500,91 евро, што у динарској противвредности износи 6.991.356,00 динара, са законском затезном каматом од подношења тужбе до коначне исплате. Ставом другим изреке, обавезана је тужилца да туженој на име трошкова парничног поступка исплати 214.814,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 1824/21 од 29.09.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужилце и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилца је благовремено изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11...10/23-др. закон) Врховни суд је нашао да ревизија није основана.

Доношењем побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Није основан ревизијски навод да је другостепени суд учинио битну повреду из члана 374. став 1. у вези члана 8. ЗПП с`обзиром на то да је чињенично стање оно које је утврђено у првостепеној пресуди.

Према утврђеном чињеничном стању, између тужиље као купца и непарничара „Маркетинг инжењеринг“ ДОО Ниш закључен је 20.01.2010. године, уговор о купопродаји непокретности-стана у изградњи (оверен пред Основним судом у Нишу под Ов II 151/10) у Нишу, у улици ... бр. ..., површине 59,64 м², на првом спрату, за купопродајну цену од 60.120,00 евра (с тим да део купопродајне цене купац исплати из сопствених средстава, а део из кредита). Након тога, дана 20.01.2010. године, закључен је уговор о кредиту између тужиље као корисника кредита и тужене банке као даваоца кредита којим је тужилји одобрен кредит у износу од 25.963,82 евра, са роком отплате од 120 месеци, ради исплате остатка купопродајне цене предметне непокретности. Наведеним уговором, између осталог, уговорено је да уколико корисник кредита не извршава отплату кредита у складу са планом отплате и уколико не поштује било коју одредбу уговора и Општих услова пословања, банка има право да једнострано раскине уговор и да у том случају доспева за наплату преостали износ кредита са свим припадајућим каматама и другим трошковима, као и да банка ово потраживање може наплатити активирањем средстава извршења. Према плану отплате, тужилја као корисник кредита је требало да туженој банци исплати 35.888,38 евра (главни дуг са каматом), са почетком отплате 01.03.2010. године, а крајем отплате 01.02.2020. године. Као средство обезбеђења наведеног уговора о кредиту дата је заложна изјава од стране „Маркетинг инжењеринг“ ДОО Ниш (са којим је тужилја закључила уговор о купопродаји стана), оверена пред првостепеним судом под Ов 150/10 дана 20.01.2010. године, а као јемци платци су се обавезали ББ, ВВ и Трговинска радња „Масиато“ АА (како се тужилја раније презивала). Предузеће „Маркетинг инжењеринг“ ДОО Ниш издало је тужилји 30.10.2015. године потврду да је измирила све обавезе из наведеног уговора о купопродаји, након чега се тужилја код РГЗ СКН уписала као носилац права својине на стану из овог уговора.

Тужена банка је дана 09.02.2017. године, једнострано раскинула уговор о кредиту, због кашњења тужиље као корисника кредита са испуњењем обавеза по наведеном уговору. Обавештења о једностраном раскиду уговора о кредиту, тужена банка је слала тужилји на адресу из уговора, као и адресу стана који је био предмет купопродаје, али су се писмена вратила са назнаком „није примио“, односно „пресељен“. Тужена банка је као извршни поверилац поднела Привредном суду у Нишу дана 24.07.2017. године предлог за извршење против заложног дужника „Маркетинг инжењеринга“ ДОО Ниш, као извршног дужника, на основу наведене заложне изјаве, а ради наплате износа од 11.050,76 евра по напред означеном уговору о кредиту и то продајом стана у својини овде тужилје, који се налази у Нишу у улици ... бр. ... Решењем Привредног суда у Нишу ИИ 374/17 од 27.07.2017. године, усвојен је предлог за извршење и дозвољено предложено извршење. Достава решења о извршењу покушана је тужилји на адресу из уговора о кредиту (Ниш, улица ... број ..), али је са те

адресе писмено враћено са назнаком „пресељена“. Након тога, достава решења о извршењу је покушана на адресу стана који је био предмет купопродаје (Ниш, улица ... бр. ..), али се писмено вратило с назнаком да је „одбијен пријем“. Због тога је решење о извршењу достављено тужили преко огласне табле банка дана 23.08.2017. године. Решењем јавног извршитеља Миодрага Грујовића ИИ 844/17 од 12.09.2017. године одбачен је као непотпун приговор тужиле као трећег лица од 31.08.2017. године, изјављен против решења о извршењу ради утврђења извршења недозвољеним. У даљем току извршног поступка, одржано је јавно надметање дана 08.11.2017. године и спорни стан је додељен трећем лицу након чега је донет закључак о намирењу дана 10.11.2017. године. Дана 27.11.2017. године тужила и треће лице, коме је додељен стан, закључили су споразум по коме тужила остаје у стану као закупац до краја децембра 2017. године, на који начин је извршена и примопредаја стана, након чега је 28.11.2017. године окончан наведени извршни поступак. Вештачењем преко вештака финансијске струке утврђено је да је тужила на име купопродајне цене предметног стана платила укупно 59.005,91 евро, од чега 35.000,00 евра из сопствених средстава и 24.500,91 евра из средстава кредита.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев тужиле, налазећи да изведеним доказима није доказала да јој је незаконитим поступањем тужене банке проузрокована штета у смислу одредаба чланова 154. и 155. Закона о облигационим односима (ЗОО), позивајући се на правило о терету доказивања. Утврђено је да је тужена банка због кашњења тужиле у отплати дуга једнострано раскинула уговор о кредиту, којим су се парничне странке споразумеле да ће се обавештење о раскиду сматрати достављеним, између осталог, на дан када банка, у случају немогућности уручења, прими повратницу са обавештењем да је обавештење о раскиду уговора неуручено на адреси наведеној у уговору или на адреси коју корисник кредита накнадно доставио банци у писаном облику. Како је тужена банка, пре покретања извршног поступка, у складу са наведеним уговорним одредбама, обавештење о једностраном раскиду уговора о кредиту слала тужили како на адресу која је у уговору о кредиту означена као адреса тужиле, тако и на адресу непокретности за чију куповину је био одобрен наведени кредит, при чему су се туженој са обе адресе наведена обавештења вратила са назнаком „није примио“, односно „пресељен“, то је тужена сходно наведеним уговорним одредбама тужилу уредно обавестила о раскиду уговора о кредиту.

На уредно испуњење ове уговорне обавезе нема утицаја чињеница да приликом означавања адресе непокретности за чију куповину одобрен спорни уговор о кредиту није означен и број стана, с обзиром да се обавештење вратило са наведеним знацима, а не са назнаком „непостојећа адреса“. Такође, тако означена адреса назначена је и у плану отплате кредита и картици промета, а тужила до раскида уговора није у писаном облику накнадно доставила туженој прецизирану адресу. Након тога, тужена банка је обавест о раскиду ставила на своју огласну таблу и покренула извршни поступак против заложног дужника „Маркетинг инжењеринг“ ДОО Ниш ради намирења дуга, који поступак је спроведен и закључен продајом тужилине непокретности - стана који је предмет извршења, у ком поступку је тужила имала својство трећег лица. Како тужила у извршном поступку није имала својство извршног дужника, већ је имала својство учесника у поступку односно својство трећег лица, то је сходно Закону о извршењу и обезбеђењу имала на располагању правна средства за отклањање неправилности и утврђења незаконитости извршења, због чега

се не може са успехом у овом спору позивати на непоравилности и незаконитости у извршном поступку. За успех у овом спору тужила је, према ставу нижестепених судова, требало да докаже насталу штету и да је та штета проузрокована штетном радњом која представља противправно понашање тужене банке, односно да је штета (чија висина је утврђена вештачењем у износу од 59.500,91 евра), настала кривицом тужене, због чега је применом правила о терету доказивања тужбени захтев тужиле одбио као неоснован. На основу напред наведеног, како у поступању тужене банке нема противправности, нема ни одговорности за насталу штету. Осим тога, у парничном поступку се не може испитивати правилност и законитост поступања надлежног органа у извршном поступку, о коме је тужила иначе била уредно обавештена и у коме је учествовала подношења приговора који је одбачен као непотпун, након чега више није подносила друга правна средства.

По оцени Врховног суда, нижестепени судови су на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применили материјално право када су одбили тужбени захтев тужиле.

Парничне странке су закључиле уговор о кредиту у смислу члана 1065. ЗОО, којим да прописано да се уговором о кредиту банка обавезује да кориснику кредита стави на располагање одређени износ новчаних средстава, на одређено или неодређено време, за неку намену или без утврђене намене, а корисник се обавезује да банци плаћа уговорену камату и добијени износ новца врати у време и на начин како је утврђено уговором. На раскид уговора о кредиту примењују се општа правила Закона о облигационим односима о раскиду уговора због неизвршења уговорних обавеза (члан 124.), као и правило о дужности обавештења према којем је поверилац који због неиспуњења дужникове обавезе раскида уговор, дужан то саопштити дужнику без одлагања (члан 130.). Наведеним уговором, између осталог, уговорено је да уколико тужила као корисник кредита не извршава отплату кредита у складу са планом отплате и уколико не поштује било коју одредбу уговора и Општих услова пословања, тужена банка има право да једнострано раскине уговор и да у том случају доспева за наплату преостали износ кредита са свим припадајућим каматама и другим трошковима. Уговорено је и да ће се обавештење о раскиду сматрати достављеним, између осталог, на дан када банка, у случају немогућности уручења, прими повратницу са обавештењем да је обавештење о раскиду уговора неуручено на адреси наведеној у уговору или на адреси коју корисник кредита накнадно доставио банци у писаном облику и да банка ово потраживање може наплатити активирањем средстава извршења.

Према утврђеном чињеничном стању, тужена је била у доцњи са отплатом ануитета по наведеном уговору о кредиту. Супротно није доказала. Тужена банка је у складу са одредбама Закона о облигационим односима и уговорним одредбама (чланови 13. став 3., 15. став 1, 16. ставови 2. и 3.) раскинула уговор, о чему је обавестила тужилу као корисника кредита путем огласне табле, пошто је претходно слање обавештења било безуспешно на адресама са којима је тужена банка располагала. Након тога, банка је активирала средства обезбеђења и у извршном поступку покренутом против заложног дужника продајом стана (који је власништво тужиле), а који је био предмет заложне изјаве, наплатила своје потраживање. Код изнетог, изведеним доказима и по оцени Врховног суда тужила није доказала да јој је тужена банка незаконитим поступањем причинила штету у утуженом износу. Сходно изнетом, и по оцени

Врховног суда у поступању тужене банке нема противправности, па нема ни одговорности за насталу штету у смислу чланова 154. и 155. ЗОО.

Ревизијским наводима тужене понављају се сви они наводи који су истицани у жалби, а који су били предмет правилне оцене другостепеног суда. Наводи у ревизији да је тужила након једностраног раскида уговора о кредиту од стране тужене наставила са отплатама рата кредита, које уплате је тужена банка уредно примала, нису од утицаја на другачију одлуку у овој правној ствари, јер је повраћај тих износа предмет посебне парнице. Поред тога, ни истицање у ревизији да је тужена банка могла да се наплати од јемаца платаца није од утицаја на правилност и законитост побијане пресуде јер је на банци као повриоцу био избор коришћења уговорених средстава обезбеђења. Указивање на то да је број тужиљиног стана 5, а да је тужена банка слала тужиљи обавештење на ... број .. није од утицаја на другачију одлуку, јер је обавештење слато на адресу на којој тужена живи.

На основу изложеног и члана 414. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци ове пресуде.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић